

BÖLÜM 11

Yaşlılıkta Bedensel Belirti Bozuklukları ve Profesyonel Yaklaşım

Songül DURAN¹

Öğrenme Hedefleri

1. Yaşlılıkta bedensel belirti (somatik) bozuklukları hakkında bilgi sahibi olma
2. Yaşlılıkta hastalık kaygısı bozukluğu (hipokondriazis) hakkında bilgi sahibi olma
3. Yaşlılıkta dönüştürme (konversiyon) bozukluğu hakkında bilgi sahibi olma
4. Yaşlılıkta diğer sağlık durumlarını etkileyen ruhsal etkenler hakkında bilgi sahibi olma
5. Yaşlılıkta yapay bozukluk hakkında bilgi sahibi olma

Bölüm Başlıkları

Giriş

Yaşlılıkta bedensel (somatik) belirti bozuklukları

Yaşlılıkta hastalık kaygısı bozukluğu (hipokondriazis)

Yaşlılıkta dönüştürme (konversiyon) bozukluğu (İşlev gören nöroloji belirtisi bozukluğu)

Yaşlılıkta diğer sağlık durumlarını etkileyen ruhsal etkenler

Yaşlılıkta yapay bozukluk

Örnek Vaka

Gözden Geçirme Soruları

Kaynaklar

¹ Doç. Dr. İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakımı ve Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakımı Programı, songul.duran@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-2565-7784

doktor, herhangi bir psikiyatri hastanesine veya herhangi bir psikoloğa başvurmasını önerdi. Aşağıdakilerden hangisi hastalık kaygısı bozukluğu tanısı konan hastaya uygulanabilecek tedavi yaklaşımlardan değildir?

- Psikoeğitim
- Stresle başetme yöntemlerini öğretme
- Destekleyici psikoterapi
- Yas terapisi
- Gevşeme egzersizlerinin öğretildiği davranış yönelimli terapi

5. Aşağıdakilerden hangisi yapay bozukluğun özellikleri düşünüldüğünde yanlıştır?

- Hastaların hastaneye yatış isteğinin altında belirgi bir maddesel kazanç vardır.
- Hastaların sempati ve ilgi elde etme ihtiyacı vardır.
- Hastalar gereksiz tedavi, girişim ve cerrahi uygulamalar sonucunda ölüme kadar gidebilen komplikasyonlarla karşılaşabilirler.
- Hastaların düşük engellenme eşikleri, güçlü bağımlılık ihtiyaçları olabilir.
- Hedef hasta rolüne bürünmektir. Bu uğurda zarar göreceği bile olsa hastanın umurunda olmaz.

Cevap Anahtarı : 1-B; 2-C; 3-E; 4-D; 5-A

Kaynaklar

- Busch FN. Clinical Approaches to Somatization. *Journal of Clinical Psychology: In Session*. 2014;70(5):419–427.
- van Driel TJW, Hilderink PH, Hanssen DJC, et al. Assessment of somatization and medically unexplained symptoms in later life. *Assessment*. 2018;25(3):374–393.
- Reddy Mukku SS, Desai G, Chaturvedi SK. Depression and somatic symptoms in dementia: A narrative review. *Journal of Geriatric Mental Health*. 2020;7(1):11–20.
- Mittal A, Klein W. Delirium. In: Duong T, Tamas R, Ureste P, editors. *Psychiatry morning report*. China: ELSEIVER; 2021. p. 71–76.
- Jeong HG, Han C, Park MH, et al. Influence of the number and severity of somatic symptoms on the severity of depression and suicidality in community-dwelling elders. *Asia-Pacific Psychiatry*. 2014;6(3):274–283.
- American Psychiatric Association (APA). Somatic Symptom and Related Disorders. In: *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*. Fifth Edit. Washington: 2022 American Psychiatric Association; 2022. p. 350–370.

7. Garrusi B, Danaei M, Aboosaeidi R. The prevalence and predictive factors of somatization and its relationship with anxiety and depression in Iranian population. *Journal of Preventive Medicine and Hygiene*. 2019;60(4):E400.
8. Çetin Ş, Varma GS. Somatik belirti bozukluğu: Tarihsel süreç ve biyopsikososyal yaklaşım. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 2021;13(4):790–804.
9. American Psychiatric Association Division of Research. Highlights of Changes from DSM-IV to DSM-5. *Focus*. 2013;11(4):525–527.
10. Löwe B, Levenson J, Depping M, et al. Somatic symptom disorder: a scoping review on the empirical evidence of a new diagnosis. *Psychological Medicine*. 2022;52(4):632–648.
11. Wijeratne C, Hickie I. Somatic distress syndromes in later life: The need for paradigm change. *Psychological Medicine*. 2001;31(4):571–576.
12. Dehoust MC, Schulz H, Härter M, et al. Prevalence and correlates of somatoform disorders in the elderly: Results of a European study. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*. 2017;26(1):e1550
13. Mutepfa MM, Motsamai TB, Wright TC, et al. Anxiety and somatization: prevalence and correlates of mental health in older people (60+ years) in Botswana. *Aging & Mental Health*. [Internet]. 2021;25(12):2320–9. Available from: <https://doi.org/10.1080/13607863.2020.1822289>
14. Verdurmen MJ, Videler AC, Kamperman AM, et al. Cognitive behavioral therapy for somatic symptom disorders in later life: A prospective comparative explorative pilot study in two clinical populations. *Neuropsychiatric Disease and Treatment*. 2017;13:2331–2339.
15. Henningsen P. Management of somatic symptom disorder. *Dialogues in Clinical neuroscience*. 2018;20(1):23–231. doi: 10.31887/DCNS.2018.20.1/phenningsen
16. Chander KR, Manjunatha N, Binukumar B, et al. The prevalence and its correlates of somatization disorder at a quaternary mental health centre. *Asian Journal of Psychiatry*. 2019;42(March):24–27. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2019.03.015>
17. Inamura K, Tsuno N, Shinagawa S, et al. Correlation between cognition and symptomatic severity in patients with late-life somatoform disorders. *Aging & Mental Health*. 2015;19(2):169–174. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/13607863.2014.920297>
18. Eslami B, Di Rosa M, Barros H, et al. Lifetime abuse and somatic symptoms among older women and men in Europe. *PLoS One*. 2019;14(8):e0220741.
19. Roenneberg C, Sattel H, Schaefer R, et al. Functional somatic symptoms. *Deutsches Ärzteblatt International*. 2019;116(33–34):553–560.
20. Aksu MH, Sahiner SY, Sahiner İS, et al. Relationship between somatization and psychiatric symptoms, especially anxiety, depression, alexithymia, and severity of addiction in male patients with alcohol and heroin addiction. *Düşünen Adam - Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*. 2020;33(2):120–129.
21. Cincioglu E, Oksal H, Durat G, et al. Assessment of pain, depression and somatization symptoms in elderly individuals who apply to the physical therapy unit. *Cukurova Medical Journal*. 2021;46(1):22–31.
22. Newby JM, Hobbs MJ, Mahoney AE, et al. DSM-5 illness anxiety disorder and somatic symptom disorder: Comorbidity, correlates, and overlap with DSM-IV hypochondriasis. *Journal of Psychosomatic Research*. 2017;101(July):31–37. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jpsychores.2017.07.010>

23. Leonidou C, Panayiotou G. Somatoform and other psychosomatic disorders. Charis C, Panayiotou G, editors. 2018. p: 3.
24. Chappell AS. Toward a lifestyle medicine approach to illness anxiety disorder (formerly Hypochondriasis). *American Journal of Lifestyle Medicine*. 2018;12(5):365–369.
25. Farheen S, Kumar S, Dominic S, et al. Application of cognitive behaviour therapy in management of hypochondriasis: A case study. *Advance and Innovative Research*. 2019;6(2):18-20.
26. Perez I, Sanchez F, Galdamez A, Acevedo M, Simo A, Eugenio A, et al. Just hypochondria or something else? In: 25th European Congress of Psychiatry. 2017. p. S657.
27. Türkoğlu Ş, Ersöğütçü F. Somatik Belirti Bozukluğu ile İlişkili Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımı. In: Sağlık & Bilim 2022: Hemşirelik IV. 2022. p. 115-135.
28. Syaukat A. Hypochondriasis: A literature review. *Scientica Psychiatrica*. 2022;3(1):220–226.
29. Tavakoli N, Kaviani S, Amini Z. Illness anxiety disorder and its relationship with social health in the elderly, Isfahan, Iran. *Adved Biomedical Research*. 2022;11(1):11.
30. Veddegjærde KEF, Sivertsen B, Skogen JC, et al. Long-term effect of cognitive-behavioural therapy in patients with Hypochondriacal Disorder. *BJPsych Open*. 2020;6(3):e42,1-7.
31. Ferdosi, M, Afshar H, Sharbafchi MR, et al. Health anxiety Disorder and its impact on health services utilization: A narrative review article. *International Journal of Body, Mind & Culture*. 2018;5(3):142–151.
32. French JH, Hameed S. Illness anxiety disorder. In: The SAGE Encyclopedia of Abnormal and Clinical Psychology. Treasure Island: StatPearls Publishing; 2022. p. 5–9.
33. Finkelstein SA, Cortel-LeBlanc MA, Cortel-LeBlanc A, et al. Functional neurological disorder in the emergency department. *Academic Emergency Medicine*. 2021;28(6):685–696.
34. Örum MH. Acil servise başvuran psikiyatrik olgular ve konsültasyon liyezon psikiyatrisi. *Journal of ADEM*. 2020;1(2):31–52.
35. Korkmaz S, Demir C, Sağlam S, et al. Conversion disorder in the elderly population: Case report. *International Neuropsychiatric Disease Journal*. 2016;5(2):1–4.
36. Haque R, Alavi Z. Mr. Smith is falling every day: Conversion disorder in an elderly man. *Annals of Long-Term Care*. 2012;20(11).
37. Wieder L, Brown R, Thompson T, et al. Suggestibility in functional neurological disorder: A meta-analysis. *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*. 2021;92(2):150–157.
38. Stone J, Burton C, Carson A. Recognising and explaining functional neurological disorder. *BMJ*. 2020;371:m3745.
39. Gutkin M, McLean L, Brown R, et al. Systematic review of psychotherapy for adults with functional neurological disorder. *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*. 2021;92(1):36–44.
40. Fabbri S, Fava G, Sirri L, et al. Development of a new assessment strategy in psychosomatic medicine: The diagnostic criteria for psychosomatic research. In: Porcelli P, Sonino N, editors. Psychological factors Affecting Medical Conditions A New Classification for DSM-V. KARGER; 2007. p. 9.

41. Duruk B, Berk HÖ. Fonksiyonel somatik sendromlar ve DSM-5: Zihin beden yaklaşımı açısından bir değerlendirme. *Klinik Psikoloji Dergisi*. 2019;3(2):116-128. doi: 10.5455/kpd.26024438m000013
42. McDonnell M, Esherick D. What are psychosomatic disorders? In: *The state of Mental Illness and its Therapy Psychsomatic Disorders*. 2014. p. 25. Available from: <https://www.ptonline.com/articles/how-to-get-better-mfi-results>
43. Koh KB. Approach to somatic symptom and related disorders. In: *Stress and Somatic Symptoms*. Springer; 2019. p. 137.
44. Aadil M, Faraz A, Anwar MJ, et al. A case of Munchausen Syndrome presenting with hematemesis: A case report. *Cureus*. 2017;9(6):9–11.